

Групно-савјетовање за наставнике разредне наставе

Изазови у раду са алфа генерацијом ученика и улога наставника

Мр Милица Тителски,
инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

Август, 2026. године

Најчешћи мит о данашњој генерацији...

Ученици не
желе да уче.

О како је
ово досадно...

ПЛАН
УЧЕЊЕ X
ДОМАЋИ X
КЊИГА X
ТЕСТ X

Не могу
више
слушати...

Кад ће
крај часа?

Ово ми никад
неће требати
у животу...

Да ли су се промијенили ученици...

...или се промијенило окружење у којем одрастају?

*Мр Милица Тителски,
инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада*

ТИХА ГЕНЕРАЦИЈА

1928–1945

◇
дисциплина,
одговорност,
поштовање ауторитета

БЕБИ БУМ ГЕНЕРАЦИЈА

1946–1964

◇
радне навике,
лојалност,
оптимизам

ГЕНЕРАЦИЈА Х

1965–1980

◇
самосталност,
прагматичност,
прилагодљивост

ГЕНЕРАЦИЈА Y (МИЛЕНИЈАЛЦИ)

1981–1996

◇
дигитална транзиција,
сарадња, флексибилност,
траже смисао

ГЕНЕРАЦИЈА Z

1997–2012

◇
одрастање уз интернет,
паметне телефоне и
друштвене мреже

ГЕНЕРАЦИЈА АЛФА

2013–2024

◇
одрастање уз вјештачку
интелигенцију, паметне
уређаје и потпуну
повезаност

ГЕНЕРАЦИЈА БЕТА

2025–2039

◇
одрастање уз AI асистенте,
проширену и виртуелну
стварност и
персонализовано учење

I РАЗУМИЈЕВАЊЕ САВРЕМЕНОГ УЧЕНИКА

Различита развојна окружења
обликују различита искуства.

"Просјечно дијете данас проведе напољу 4 до 7 минута дневно. Чак и затвореници у строго чуваним затворима добијају више времена да бораве на отвореном."

Џонатан Хајт

Мр Милица Тителски,

инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

У савременом окружењу израста...

АЛФА ГЕНЕРАЦИЈА

Генерација која израста уз:

- ✓ паметне телефоне, друштвене мреже;
- ✓ брз приступ информацијама;
- ✓ другачије облике комуникације;
- ✓ промјене у начину игре, дружења и учења;
- ✓ нови породични и друштвени обрасци.

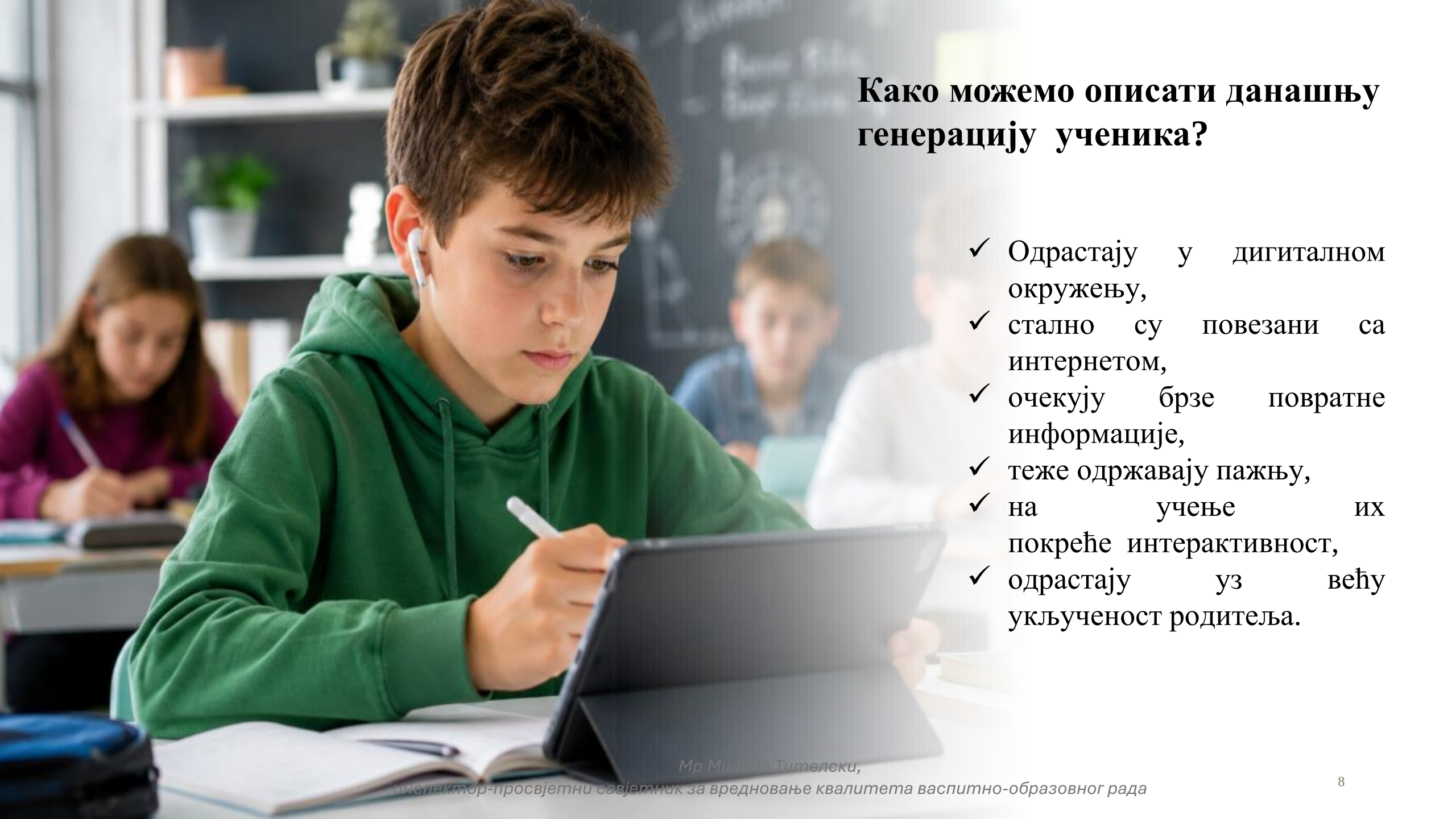
Истраживања показују да млади на својим телефонима у просјеку приме 192 обавјештења дневно - око 11 током једног сата, односно приближно једно сваких пет минута.

Дјеца данас у развојном периоду дјетињства (од 0 до 12 година):

- ✓ долазе до информација на другачији начин,
- ✓ очекују бржу повратну информацију;
- ✓ лакше прихватају визуелне и интерактивне садржаје,
- ✓ пажњу усмјеравају другачије него раније,
- ✓ комуницирају и остварују социјалне односе на нове начине.

Промјена развојног окружења утиче на начин учења, пажњу, мотивацију и понашање ученика.

A young boy with brown hair, wearing a green hoodie and white earbuds, is sitting at a desk in a classroom. He is holding a white pen and looking at a tablet computer. In the background, other students are visible, and a chalkboard with some writing is partially seen.

Како можемо описати данашњу генерацију ученика?

- ✓ Одрастају у дигиталном окружењу,
- ✓ стално су повезани са интернетом,
- ✓ очекују брзе повратне информације,
- ✓ теже одржавају пажњу,
- ✓ на учење их покреће интерактивност,
- ✓ одрастају уз већу укљученост родитеља.

КАРАКТЕРИСТИКЕ

данашње генерације ученика

Мр Милица Тителски,
инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

Како се то одражава на наставу?

У настави све чешће уочавамо да ученици:

- ✓ брзо остварују пажњу, али је теже дуже задржавају,
- ✓ очекују брзу и јасну повратну информацију,
- ✓ лакше се укључују када је активност динамична и смислена,
- ✓ често се лакше укључују уз више непосредног учешћа, интеракцију и практични рад,
- ✓ теже истрајавају у задацима који захтијевају дужи напор,
- ✓ различито реагују на неуспјех, чекање и одлагање задовољства,
- ✓ често очекују већу подршку наставника и родитеља.

Мр Милица Тителски,

инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

Када ученици алфа генерације најуспјешније уче?

- ✓ Када посматрају, уочавају, истражују и постављају питања,
- ✓ када испробавају различита рјешења,
- ✓ када сарађују са другима,
- ✓ када повезују нове информације са претходно усвојеним,
- ✓ када уче кроз лично искуство.

II ИЗАЗОВИ У РАДУ НАСТАВНИКА

Промијењено развојно окружење доноси нове изазове у организацији наставе и учења.

Изазов није само у томе какви су ученици, већ како организовати учење у условима у којима они данас одрастају.

Изазови са којима се начешће сусрећемо у одјељењу?

Мр Милица Тителски,
инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

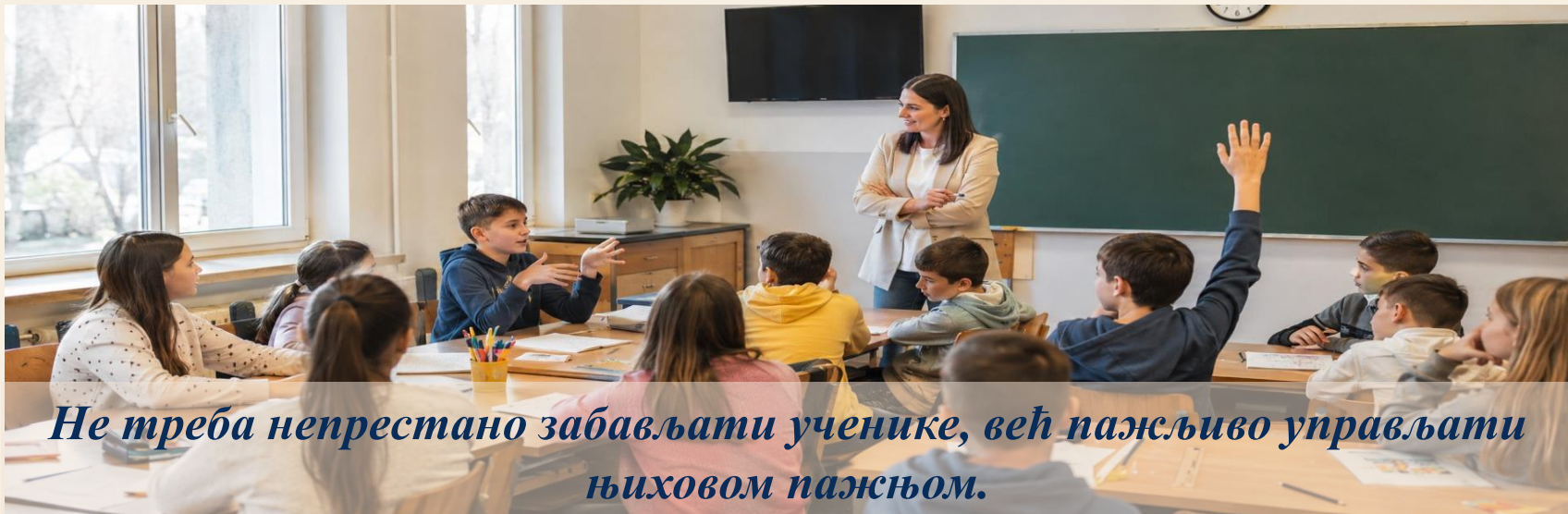
Изазов 1: одржавање пажње

Шта наставник уочава?

- брзо остварују пажњу, али је теже дуже задржава
- губи концентрацију током дугог објашњавања
- лако га ометају спољашњи подстицаји
- започиње задатак, али га не довршава

Могућа рјешења

- јасно најавити циљ и ток часа
- давати кратка и прецизна упутства
- сложенији задатак подијелити на мање кораке
- смјењивати слушање, разговор, писање и практичан рад
- уводити кратке провјере разумијевања

Не треба непрестано забављати ученике, већ пажљиво управљати њиховом пажњом.

Изазов 2: мотивација и смисао учења

Шта наставник уочава?

- ученик пита: „Зашто ово учимо?“
- пасиван је када не препознаје сврху активности
- брзо губи интересовање за репродуктивне задатке
- лакше се укључује када активност има смисао

Могућа рјешења

- повезати садржај са искуством и животом ученика
- поставити проблем, питање или изазов прије објашњења
- омогућити избор када је то могуће
- користити конкретне примјере и ситуације
- давати повратну информацију о напретку, не само о грешци

Мотивација расте када ученик види смисао, напредак и могућност да учествује.

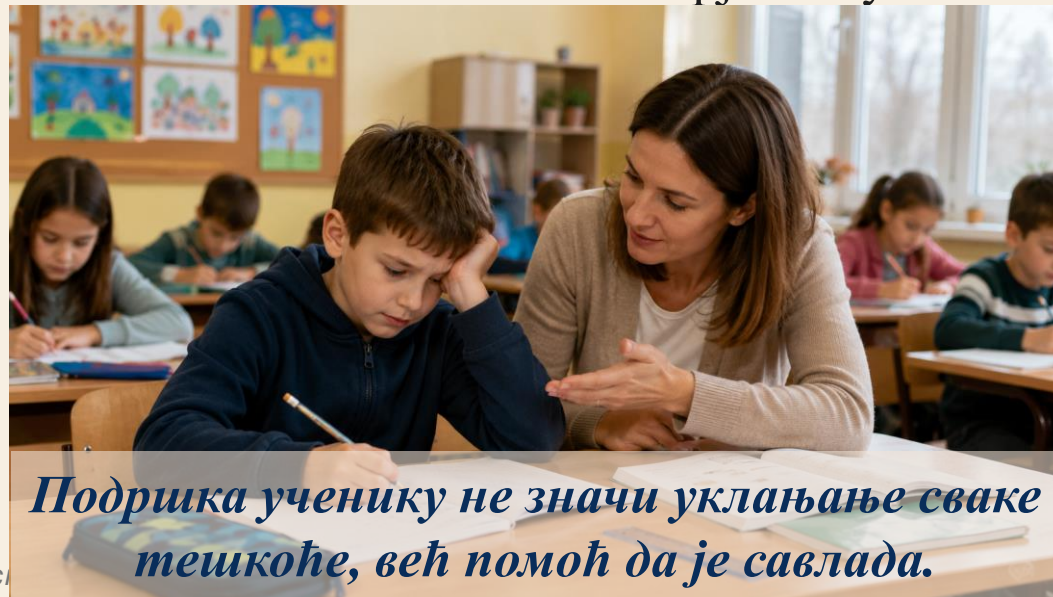
Изазов 3: истрајност и однос према неуспјеху

Шта наставник уочава?

- ученик брзо одустаје када задатак није лак
- тешко прихвата грешку
- очекује тренутно рјешење или помоћ
- избегава задатке у којима није сигуран

Могућа рјешења

- задавати изазовне, али достижне задатке
- похвалити труд, стратегију и напредак
- грешку користити као полазиште за учење
- не давати рјешење чим ученик наиђе на тешкоћу
- постављати потпитања која воде ка рјешењу

Подришка ученику не значи уклањање сваке тешкоће, већ помоћ да је савлада.

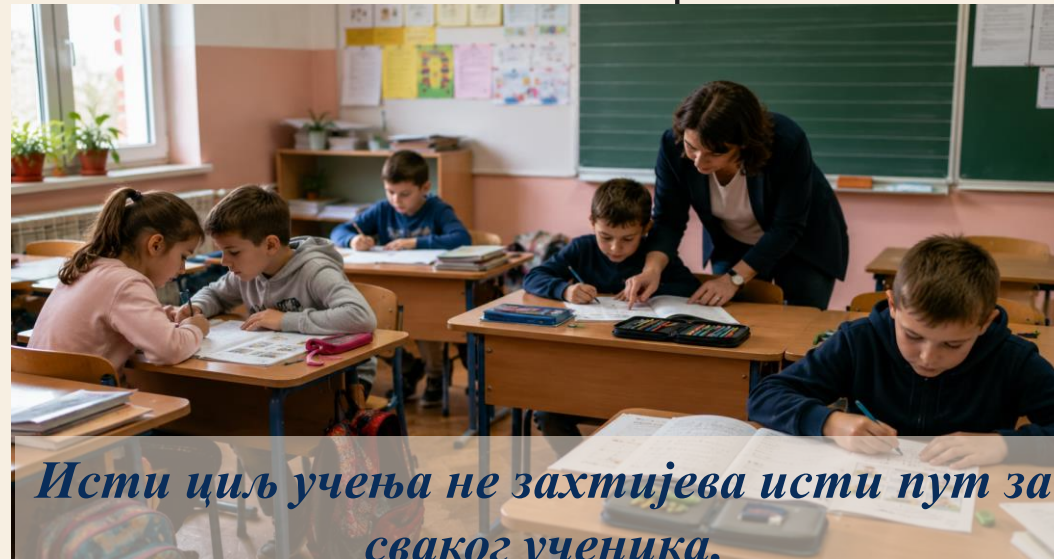
Изазов 4: велике разлике међу ученицима

Шта наставник уочава?

- различито предзнање и темпо рада
- различит степен самосталности
- различита интересовања и начини учења
- различита количина подршке из породице

Могућа рјешења

- исти циљ, али различит ниво подршке
- визуелни ослонац, примјер или подсјетник
- додатни изазови за ученике који брже напредују
- рад у пару или малој групи
- различити начини представљања наученог

*Исти циљ учења не захтијева исти пут за
сваког ученика.*

Мр Милица Тителски,

инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

Изазов 5: дигитално окружење

Шта учавамо?

- ученици су навикнути на брз приступ информацијама
- лакше прихватају визуелни и интерактивни садржај
- тешко процјењују поузданост извора
- екрани могу ометати сан, пажњу, кретање и дружење

Могућа рјешења

- дигитални алат користити само када доприноси учењу
- комбиновати дигиталне и непосредне активности
- поставити јасна правила употребе уређаја
- развијати провјеру извора и критичко мишљење

Дигитална вјештина није исто што и дигитална писменост.

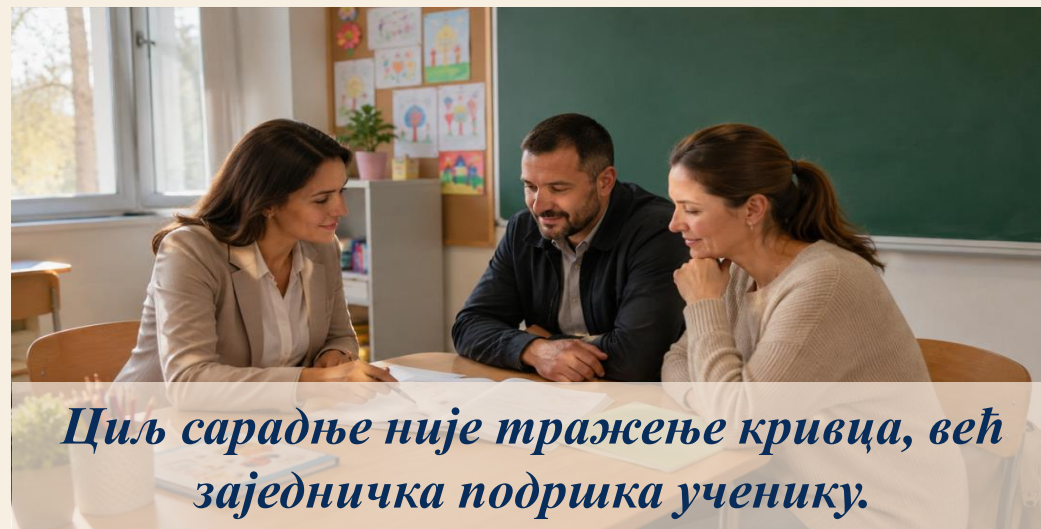
Изазов 6: сарадња са родитељима

Шта наставник уочава?

- родитељи очекују брзу информацију и подршку
- дијете добија различите поруке у школи и код куће
- разговор лако пређе у међусобно оптуживање
- понекад се проблем види тек када постане изражен

Могућа рјешења

- разговарати о потребама и напретку дјетета
- ослањати се на конкретне примјере и доказе
- договорити један или два реална корака подршке
- усагласити очекивања школе и породице
- чувати професионалан и смирен тон комуникације

*Циљ сарадње није тражење кривца, већ
заједничка подршка ученику.*

Ако све ово знамо, шта то значи за наставу?

- јасно осмишљене и смислене активности
- активнија улога ученика у процесу учења
- чешћа провјера разумијевања и повратна информација
- истраживање, сарадња и практичан рад
- диференцирана подршка ученицима
- сврсисходна употреба дигиталних алата

Од питања:
„Какав је ученик?“

ка питању:
„Како организујем учење?“

Фокус се помјера са осуде понашања
на планирање услова за учење.

*Не мијењамо суштину наставе, већ начин на
који ученика доводимо до учења.*

Улога наставника данас

Шта остаје непромијењено?

- јасни циљеви учења
- висока, али реална очекивања
- праћење напредовања ученика
- подстицање рада, одговорности и самосталности
- сигурно окружење за учење

Шта се мијења?

- организација активног учења
- вођење ученика кроз информације
- развијање стратегија учења
- модерирање разговора и сарадње
- правовремена формативна повратна информација

Наставник остаје кључна особа — мијењају се алати, окружење и начини подршке ученику.

Активно учење: Ученици најуспјешније уче кроз активност, практичан рад и рјешавање проблема.

Закон ефекта: Успјех, похвала и позитивна повратна информација учвршћују пожељно понашање и подстичу даље учење.

Индивидуални темпо учења: Свако дијете напредује сопственим темпом, кроз покушаје, грешке и постепено усавршавање.

Теорија трансфера: Знање се преноси на нове ситуације само када оне садрже заједничке или сличне елементе.

Функционалност знања: Није довољно да ученик усваја садржаје само ради репродукције, већ је потребно да стечено знање разумије, повезује и примјењује у новим и животним ситуацијама.

Едвард Торндајк – *Проблемска кутија* (1898)

Понављање малих пријатних искустава доприноси стварању и учвршћивању нових неуронских путева у мозгу.

Покушај – грешка – повратна информација – нови покушај

Заједнички осврт

Који изазов вам у свакодневном раду одузима највише времена и енергије?

Које од предложених рјешења можете реално примијенити већ у наредном периоду?

Шта би школи помогло да наставницима олакша рад са савременим учеником?

ИЗАЗОВ ДАНАШЊИЦЕ:

исти механизам за
ново вријеме не функционише.

КРУТ ПРИСТУП

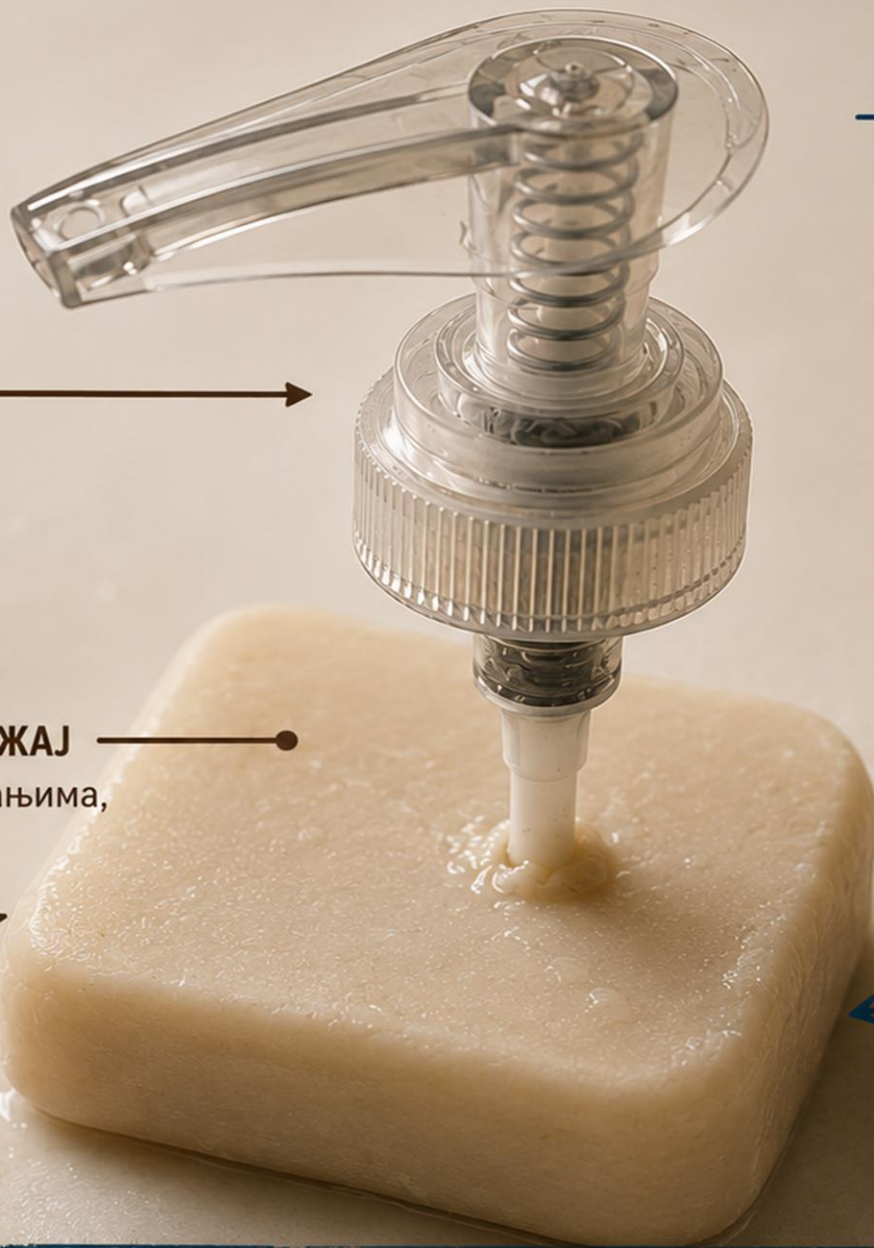
Иста динамика рада,
исти облик и модел
наставног рада.

НЕПРИЛАГОЂЕН САДРЖАЈ

индивидуалним предзнањима,
могућностима, начину
и темпу усвајања
нових знања.

*Садржај постоји,
али није у форми
коју ученик
може искористити.*

ПОТРЕБЕ АЛФА ГЕНЕРАЦИЈЕ:

активно учешће

питања и дијалог

практично искуство

смисао и повезивање

брза повратна информација

флексибилност и избор

однос и подршка

РЈЕШЕЊЕ:

обликовати методе и технике
рада које се прилагођавају
ученику, а не обрнуто.

Не снижавамо критеријуме. Мијењамо пут до знања.

инспектор-просвјетни савјетник за вредновање квалитета васпитно-образовног рада

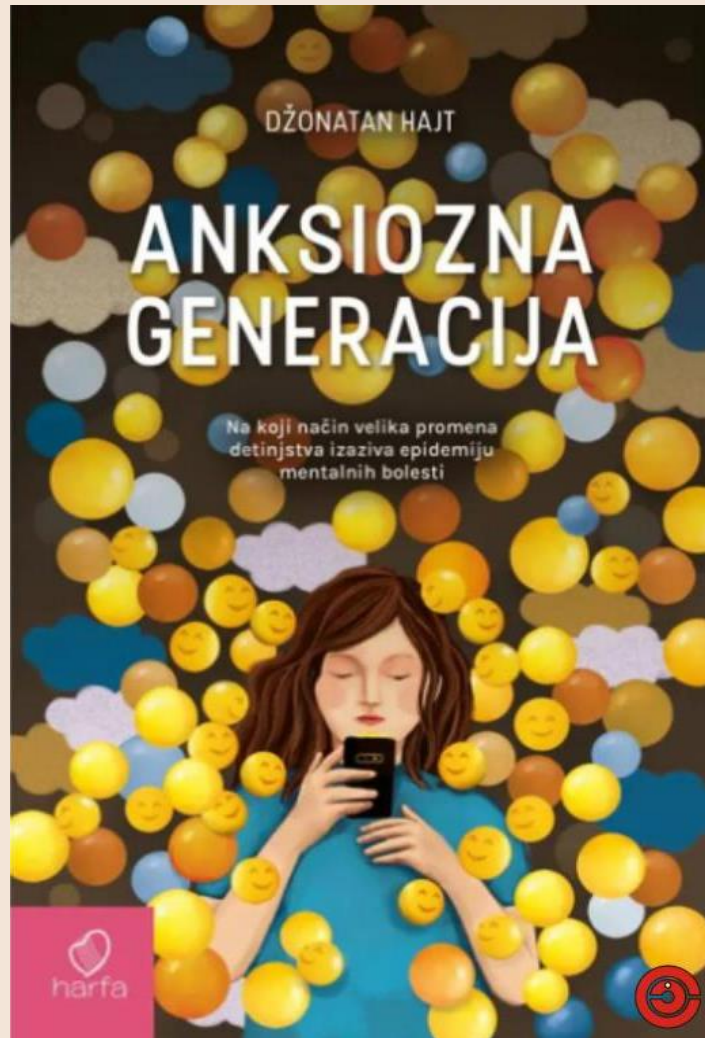
Завршна порука

Ученици се неће вратити у окружење у којем смо ми одрастали.

Задатак школе није да врати старо дјетињство, већ да у новом окружењу сачува оно што је суштински важно:

- пажњу
- радне навике
- истрајност
- самосталност
- сарадњу
- критичко мишљење
- радост учења

Донатан Хајт — Анксиозна генерација
Како је дјетињство засновано на телефону потиснуло игру, самосталност и непосредне односе.

Џин Твенги — Интернет генерација
Шта се промијенило у понашању, односима и одрастању младих.

Хвала на пажњи...